

2.5.1. Poziom inteligencji

Prawie wszystkie osoby z zespołem Williamsa posiadają inteligencję poniżej przeciętnej. Często rozpoznawane są przypadki upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim i umiarkowanym. Niewielki odsetek populacji osób z zespołem Williamsa osiąga wyniki w zakresie normy intelektualnej. Maurer i Bołtuć (2002) podają statystyczne wyniki dzieci z zespołem Williamsa w testach inteligencji: około 55% przypadków charakteryzuje się ilorazem inteligencji ogólnej niższym od 50, około 41% - w granicach 50-70, a tylko około 4% zbliża się pod względem rozwoju umysłowego do granicy normy (Udwin, Yule 1989; za : Maurer, Bołtuć, 2002).

Poziom inteligencji badany tradycyjnymi testami zazwyczaj nie odzwierciedla w pełni umiejętności i wiedzy osób z zespołem Williamsa. Duży wpływ na to mają warunki badania. Sytuacja testowa jest stresująca dla badanych, a dzieci z ZW mają bardzo niską tolerancję na frustrację. Na obniżenie wyniku ma też wpływ osoba badającego. Dzieci z zespołem Williamsa niezmiernie dążą do kontaktu z dorosłymi, więc istnieje ryzyko, że zamiast skoncentrować się na teście, będą całkowicie zaabsorbowane badaczem. Problemy pamięciowe także obniżają wynik ogólny w testach wymagających szybkich odpowiedzi. W skalach niewerbalnych słabsze wyniki mogą być tłumaczone niską sprawnością grafomotoryczną i koordynacją wzrokowo-ruchową.

W porównaniu z dziećmi upośledzonymi umysłowo, które osiągnęły podobny iloraz inteligencji, dzieci z zespołem Williamsa sprawiają wrażenie o wiele sprawniej funkcjonujących i mądrzejszych. Przyczyna leży w bogatym słowniku, który w swoich zasobach mieści wiele niecodziennych i trudnych słów oraz w niezwykłych umiejętnościach tworzenia barwnych i ciekawych opowieści. Korzystny efekt daje także znajomość zasad współżycia w społeczeństwie i nawiązywania kontaktów interpersonalnych.

Tradycyjne testy mierzące inteligencję ogólną wydają się niesprawiedliwe i nieadekwatne w stosunku do dzieci z zespołem Williamsa, ponieważ nie w pełni ukazują ich nietypowe zdolności. W psychologii mianem inteligencji ogólnej określa się generalną sprawność, wydajność przetwarzania i opracowywania informacji, która wpływa na wszystkie czynności umysłowe. Na inteligencję składają się bardziej podstawowe elementy poznania, które odpowiadają za powodzenie wszystkich przedsięwzięć. Są to między innymi: spostrzeganie, kategoryzacja, abstrahowanie, pamięć, uwaga.

Teorią bardziej adekwatną do profilu zdolności dzieci z zespołem Williamsa jest koncepcja Howarda Gardnera (2001). Wsunął on teorię „inteligencji wielorakich”. Wyróżnił siedem zasadniczo odmiennych dziedzin sprawności umysłowej:

- językową,
- przestrzenną,
- matematyczno-logiczną,
- muzyczną,
- cielesno- kinestetyczną,
- personalną, na którą składają się zdolność samorozumienia i zdolność rozumienia innych ludzi (za: Eliot, 2005).

Zatem bardzo realistyczną staje się możliwość posiadania szczególnych uzdolnień w pewnej dziedzinie, przy znacznym ich braku w innej. Taką charakterystykę rozwoju umysłowego szczególnie przejawiają osoby upośledzone umysłowo, które jednocześnie posiadają nadzwyczajne zdolności, m.in. muzyczne czy matematyczne. Osoby te określa się mianem idiot savant. Tak zaskakującą mieszaninę zdolności i ich jednoczesnego braku posiadają także osoby z zespołem Williamsa (Eliot, 2005).